

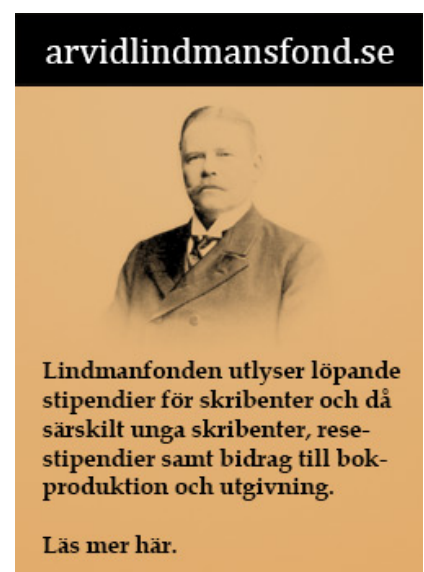
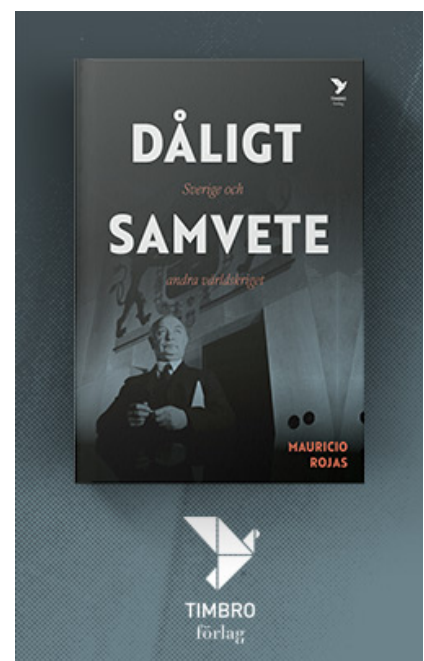

28 FEBRUARI 2025

Rainer Zitelmann: CDU vann, men högerpopulistiska AfD är nu näst störst

Friedrich Merz CDU/CSU gick segrande ur det tyska riksdagsvalet med 28,6 procent av rösterna. Detta är dock ett svagt resultat med tanke på den tidigare gröna och socialdemokratiskt ledda regeringens misslyckanden. Det är det näst sämsta valresultatet i kristdemokraternas historia, med endast åtta procentenheters ledning över AfD, som fick 20,8 procent av rösterna.

Friedrich Merz hade lovat att halvera AfD:s andel av rösterna. I stället fördubblades partiets stöd jämfört med 2021 och ökade från 10,4 procent till 20,8 procent, medan Merz parti bara ökade med 4,4 procentenheter. Merz har fått betala priset för att han inte tidigare och mer beslutsamt distanserat sig från arvet efter Angela Merkel, Tysklands förbundskansler 2005-2021. Politiskt sett har Merz gradvis omformat kristdemokraternas hållning i en rad frågor, särskilt migration. Men varje gång CDU/CSU kritiserade Tysklands migrationspolitik kunde AfD svara: "Men det var ju CDU/CSU som startade allt detta under Merkel 2015." Den mest intressanta statistiken från valnatten visade att på

frågan om vem som bär ansvaret för att så många invandrare och asylsökande kommer till Tyskland skyllde 54% av väljarna på CDU/CSU.

En liknande bild framträdde i andra frågor. Merz kritiserade stängningen av kärnkraftverk, och AfD kontrade: "Det var CDU som beslutade att fasa ut kärnkraften under Merkels ledning." När Merz uttryckte oro över förbudet mot bilar med förbränningsmotorer, svarade AfD på samma sätt: "Men var det inte CDU:s Ursula von der Leyen som gick i spetsen för förbudet mot förbränningsmotorer i EU?"

För att effektivt signalera en ny politisk början borde Merz ha tagit avstånd från Merkels politik mycket tidigare och mer resolut, och proaktivt ha tagit itu med sitt partis förflutna. Men Merz var rädd för att göra det eftersom han vet att hans parti är splittrat mellan moderata konservativa som han själv och partimedlemmar som fortfarande står bakom den tidigare förbundskanslerns politik. Att offentligt avsäga sig Merkels arv, även om det var absolut nödvändigt, skulle ha provocerat fram splittring inom hans parti. Merz insåg först några veckor före valet att han var tvungen att erkänna CDU/CSU:s ansvar för många av de problem som Tyskland står inför (migration, energipolitik etcetera). Men då var det redan för sent.

Merz hade också svårt att på ett övertygande sätt förklara hur han tänkte genomföra de radikala förändringar i migrations- och ekonomisk politik som han utlovade. Han hade trots allt uteslutit en koalition med AfD och i stället satsat på SPD eller De gröna som koalitionspartner, just de partier som bär ansvaret för de senaste tre årens katastrofala migrations- och ekonomiska politik.

Merz kommer med all sannolikhet att bilda en koalition med SPD. Den radikala politiska helomvändning som Tyskland så väl behöver efter Merkel-eran kommer inte att ske. Vad Tyskland verkligen behöver är en förbundskansler som drastiskt sänker skatterna, radikalt avreglerar, sätter stopp för energi- och mobilitetsomställningen, genomför en migrationspolitik liknande den i Danmark, Nederländerna eller Polen och fördubblar försvarsutgifterna. Allt detta är svårt att föreställa sig i ett samarbete med socialdemokraterna. Om den radikala

vändningen uteblir finns det dock en risk för att allt fler väljare går över till AfD.

Bör Merz försöka bilda en koalition med AfD? För det första har han lovat tusentals gånger att han inte kommer att göra det. För det andra skulle det slita sönder hans parti. För det tredje gör AfD självt mycket för att förhindra att detta händer. Till skillnad från högerpartier i till exempel Italien och Frankrike, som har blivit mer moderata, har AfD radikaliserats så till den grad att till och med dess tidigare högerorienterade systerpartier i andra europeiska länder inte längre vill samarbeta med dem i Europaparlamentet. Nyligen sade partiets ordförande Alice Weidel att hon skulle kunna tänka sig Björn Höcke, den högerextrema politikern från Thüringen som är känd för sina nationalsocialistiska åsikter, som minister i en regering. Detta står i stark kontrast till Weidels tidigare hållning att förespråka uteslutning av Höcke ur partiet. I dag hyllar hon honom och ber om ursäkt för sitt tidigare "misstag". I många avseenden finns det dock fortfarande stora ideologiska skillnader mellan Weidels marknadsliberala ståndpunkter och de åsikter som Höcke och stora delar av partiet har. Det största problemet med AfD är dock dess nära koppling till Moskva: Weidels ordförandekollega Tino Chrupallas tal i förbundsdagen låter som om de vore skrivna i Kreml.

Socialdemokraterna gjorde sitt sämsta valresultat på 150 år och fick endast 16,4% av rösterna. Tidigare ledare som Willy Brandt, Helmut Schmidt och Gerhard Schröder nådde resultat långt över 40 procent, och Brandt fick nästan 46 procent. Det var länge sedan.

Vänsterextrema DIE LINKE (det tidigare kommunistpartiet SED, som styrde Östtyskland och som har bytt namn flera gånger sedan Berlinmurens fall), upplevde en anmärkningsvärd ökning av stödet i slutet av valrörelsen. Trots att DIE LINKE de senaste månaderna bara legat på 3 procent lyckades partiet få 8,8 procent och blev till och med största parti i Berlin med 19,9 procent av rösterna. Med vänsterextrema slagord om klasskamp, krav på öppna gränser och ett Tyskland utan miljardärer slog DIE LINKE an en sträng hos väljarna. Deras budskap gick hem hos unga väljare i åldern 18-24 år, där de blev det ledande partiet med 25 procent, tätt följt av AfD med 21 procent.

I det senaste riksdagsvalet 2021 var De gröna och FDP, som står för en fri marknad, de främsta valen bland unga väljare. Då stödde 21 procent av de unga väljarna FDP, den här gången var det bara 5 procent, en förlust på 16 procentenheter. Nationellt fick FDP 4,3 procent av rösterna och nådde därmed inte upp till spärren på 5 procent för att komma in i parlamentet. Väljare som stödde FDP 2021 skulle ha velat ha ett mer högerinriktat FDP: FDP förlorade 2,1 miljoner väljare till CDU/CSU och AfD. Väljarna straffade FDP för dess roll i en koalition som administrerade förbudet mot förbränningsmotorer, utfasningen av kärnkraften och införandet av en ny "självbestämmandelag", som gör det möjligt för varje tysk att byta kön en gång om året. Antingen återupptäcker FDP sig självt som ett otvetydigt libertariansk parti som anpassar sig till politiker som Javier Milei, eller så kommer det att bli irrelevant.

Trots så många dåliga nyheter på valkvällen var ett positivt resultat det knappa nederlaget för Sahra Wagenknechts BSW, som endast fick 4,9 procent av rösterna. Sahra Wagenknecht, som under många år beundrat socialisten Hugo Chavéz, varit en radikal antiamerikan och Putin-apologet, hade vunnit stort i EU- och delstatsval i Tysklands östra delstater. Den här gången förlorade BSW dock på *grund av* sin ledare, en fullblodsbråkmakare som väcker kontroverser vart hon än går.

Rainer Zitelmann är författare till [Myter om kapitalism](#)

◀◀ Olof Edsinger: Konservativa från hela Västvärlden på plats i London

Krister Thelin: Är regeringen beredd att ta strid för
offentlighetsprincipen? ▶▶